

НОВИЙ ЧАС

ІЛЮСТРОВАННИЙ ПОЛІТИЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ЧАСОПИС

Ч. 16.

ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Рік II.

ПЕРЕДПЛАТА в КРАЮ

місячно 2,400 р.в.

В Америці річно 1 долар.

АДРЕСА:

„НОВИЙ ЧАС“ Львів, Руська 18.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА КОРДОНОМ

місячно рівновартість 12 кор. чсс.

одно число 150 кч.

На могилі бл. п. Ольги Бесарабової. Доля наших робітників у Франції. Ворог народжнього добробуту.

Димісія.

Бельгійський уряд подався до димісії в наслідок голосування над економічною конвенцією францусько-бельгійською, в якому більшість послів голосувала проти урядового проєкту.

Совітько-Румунські

переговори зачнуться 10. марта у Відні. Багато по тих переговорах не сподіються. Поговорять день-два і розійдуться. Бо Совіти хочуть відобрати Бессарабію, а Румунія не хоче віддати. І при чім тут переговори?

Побилися

посли в румунським парламента. Мадярський посол Сандор заявив, що якщо переслідування мадярів не перервуться, то населення звернеться з жалобою до Ліги Народів. По тій заяві вивязалася бійка між ліберальними послами а послами хлопського клубу, які взяли Сандора в оборону.

Найтяще побили віцепрезидента парламенту Рімонеску, який хотів посередничити. Били его послы і одні і другі.

Пок. Ольга з Левицьких
Бесарабова.

В імені Річпосполитої Польської!

Суд окружний карний, яко Трибунал пресовий у Львові, рішив на внесок державної прокуратурі, що зміст часопису „Новий Час“ число 12. з дня 17. лютого 1924. року в артикулі під заголовком: 1) „А вони мовчать“ а) в уступі поміж словами і на території а: ні одної; 2) „3 життя Станіславщини“ а) в уступі поміж словами: Спілками а: судячи; 3) Закрили „Медичну Громаду“ а) в уступі від слів: Як пан до землях; 4) „В Тернополі розв'язують український приватний діловий семи нар?“ а) в уступі поміж словами: а рука до кінця артикулу; 5) „Організаційний комітет зах.-Української політичної емігра-

ції“ а) в уступі поміж словами: еміграції а: постановили містить в собі єство ад 1) а) 2) а) 4) а) 5) а) злочину з § 65. а) з. к. ад 3) а) виступку з § 30). закона карного узнав доконану в дни 14. лютого 1924 р. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 з. к. заборону дальшого розширювання того друкового письма. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 за друк. з 17. XII. 1862. Д. л.д. Ч. б. ex 1863. а іменно засудження за переступство на гривню до Мп. 4,000.000. Львів, 11. лютого 1924.

(Підпис нечоткий).

Вальоризаційний франк від 21—2. III.
1,800.000.Франк тютюневий від 18. II. до
29. II. 1,800.000.Франк залізничий і почтовий
від 16—29. лютого 1,800.000.

На нові шляхи.

у нашім випадку ще до того чужої держави — а тим самим спромогу провести життя в яким-такім матеріальнім забезпеченню на виконання, дуже часто безглузких, чинностей у своїому уряді. Нам не ставили ніяких інших цілей поза тою одною: добути становище і то державне, еге-ж, — словом: стати „паном“.

Ми знаємо тих державних урядників. Це один тип без огляду на фах. Поза їх власним шлунок і жолобом, з якого той шлунок наповняють — для них ніщо не існує.

Виховування у школах тільки державних урядників, то значить людей, що думають категоріями вузького державного та чисто особистого егоїзму, єсть навіть у власній національній державі дуже шкідливе для даного народу. Бо народ тоді не поступас, не розвивається, не живе, а тільки животіє тому, що над ним і для його немає кому працювати. Коли якийсь державний народ не робив би нічого іншого поза продукцією „пйонків“, що малиб заняти пости на державній службі — такий народ станув би на порозі свого упадку.

Коли так мається справа з державним народом, то щож говорити про недержавний, поневолений. Продукування державних урядовців, людей, які завсіди мають спеціаль-

ну психологію, а ще до того урядовців чужої держави — то неодмінна загибля, то очевидна смерть народу.

І коли ті, що творили українські Високі Школи думали, що ті школи мають виховати урядників польської держави української національності — то наша університетська справа поставлена зразу на фальшивому ґрунті. Польський державний урядовець, чи він буде з польського університету чи з українського — то буде одно і те саме. Він не буде нічим іншим тільки державним урядовцем. Це страчена одиниця, що не принесе користі своїму народові, а дуже часто йому зашкодить своїми особливими способами думання і такими-ж особливими поступками та вчинками, що за тим йдуть неодмінно.

До тріумфів польських газет ми привикли. Вони не роблять на нас враження і не ними хотіли ми зайнятися.

Нам здається, що загал нашого громадянства — а в університетській справі ми можемо говорити про загал — отже загал нашого громадянства дивиться сьогодні на український університет під кутом але зрозумілих інтересів нації. Ми привикли, бо про те цілими роками переконували нас наші виховавці, що найвища школа має остаточно і тільки дати нам спромогу зайняти одно з дуже численних місць в державних установах —

ПЕТРО ФРАНКО.

ОГНИСТІ ПРИВИДИ.

„Мусите добре вважати на сітку, — сказав старий говірливий добродій до Поляна, — коли хочете, що небудь піймати“.

Думаєте, що треба її опускати нище в море, чи може стоїлоби поплисти на південь до лиману?

„Лин? — Тільки в річці з мулястим дном, добрим задля зимівлі“.

Полян повторив питання дещо голосніше.

„Але же певно. Сьогодні вертаю на дачу. Вибачте, що не зрозумів вас відразу. Від коли ми бачилися в останнє, чую дрібочку важче. — А до цього забув сьогодні рано слухову трубку“.

Як тільки оба панове сіли при столику на Лянжероні звертався до Поляна старий добродій дружньо, хоча оба були собі цілковито чужі. Полян приїхав до Одеси з Київа, щоб відпочати над морем, а що довля риб не дописувала тим ча-

стіще їздив під вітрилом на готелівім човнику.

„Чи ми знаємося?“ — гукнув Полян так чемно, як тільки це дало би погодитися з гуканням у загалі.

„Тишовський? — Не бачив його від тижня. Останнім разом питав про вас“.

Очевидно старий добродій не дочував цілковито і про якусь путню розмову не було мови.

„Хто це такий? — Я його не знаю!“ гукнув Полян із усіх сил.

„Ага, ага! Живе в санаторії над лиманом під опікою Скаржинського, як знаєте. Я цілком забув, що ви тоді виїхали до Львова“.

„Гублюся чим раз дальше“, — думав Полян. Не пробував навіть навязувати розмову, усміхався час від часу і потакував головою на цілу дальшу бесіду добродія.

„Так, так, це сумна історія. Не знаю, що ми були би зробили без Миколи. Злобні язика вправді плещуть, що це тільки в його користь, але остаточно це найблищий кривняк Івана. Він прямо з посвя-

тою дбає за брата. У всім питав мене о раду. Я цілковито змінив свій погляд про нього“.

Встав і зложив свою вудку.

„Ви повинні би відвідати Івана в санаторії. Цеж тільки дві стації до лиману. Або навіть човником. Але впрочім ви знаєте дорогу. Коли його побачите, скажіть, що приїду слідуєчого тижня“. Потряс по приятельськи руку Поляна і сів на легкий візок, що саме заїхав перед тарасу готеля.

„Хто цей глухий добродій? — запитав Полян сина готельника, який саме ввійшов на терасу.“

„Що? — Ви його не знаєте? Цеж доктор Скоротіс. Таж ви мусіли бачити його сотки разів на дачі Тишовських“.

Полян зачудувався ще більше. Чи ім усім щось привиджувалося, чи може він сам недочував?

„Слухайте“, сказав остро, „я ніколи в життю не бачив цього добродія і ніколи в життю не був на дачі Тишовських, чи як вона там називається“.

„То, ви не добродій Іпатович?“

На могилі бл. п. Ольги Бесарабової.

В понеділок ввечері пішла по Львові вістка, що ексумація тлінних останків бл. пам. Ольги Бесарабової відбудеться у вівторок о 10-ій год. ранку та що похорон по наказу поліції може відбутися не пізніше, як о 11-ій год. На тій основі Рідня покійної визначила похорон на 11 годину.

Ранком розліплено по місті посмертні оповістки. Часу було замало, щоби усьо громадянство довідалося про час похорону. Здавалося, що покійну попрощає в далеку путь мала горстка громадянства. Та ні. Вістка про речинець похорону рознеслася блискавкою по місті. Передавав один другому. І вже о 10-ій год. Янівське кладбище почало заповнюватись українськими громадянами. Ще перед всіма прибули на похорон сильні відділи поліції. З початку не боронили вони вступу на кладбище. Та з часом, як прибувало чимраз більше народу, поліція обсадила входові брами і нікого на кладбище не впускала. Бо там відбувалася екску-

мація. З спільної холодної могили виносили тіло бл. п. Ольги. Труна із білих негибльованих дощок. Одна бічна дошка відломилася і через широку шпару видно тіло покійної. Так її поховали... Тіло занесли до трупарні. Через якийсь час з'явилася комісія зложена із прокуратора, слідчого судді двох судових лікарів та двох лікарів Українців:

Др. Маріяна Панчишина та посла Др. Дмитрюка.

На секцію влада не дозволила. Відбулися тільки оглядини, та відчитанне протоколу, зладженого Дром Серадзким при секції в анатомії. Вийшла комісія... що говорили вони, ми не напишемо, бо і так остало би біле місце.

Почались похорони. Під проводом о. пралата Куніцького шість священників провадило покійну в новій чорній труні на місце вічного спокою. Перед труною численний хор, труну несли студенти українського університету, а за труною рідня і тисячі, народу.

Станули перед гробом. Труну спустили в низ, хор заспівав сумне, як наша доля, „Вічну Память"... О. Куніцький сильною промовою прашав покійну від імені української громади.

Студент українського університету тов. Левинський прашав покійну від імені студентів українських високих шкіл.

З піснею на устах рушив народ з під могили прикрашеної вінками. Посувався головним шляхом кладбища і вийшов на Янівську вулицю. Пісня лилась по городі Льва.

Дорогу заступили поліційні кордони.
Метушня...

„Щілком певно — ні“!

„Ото раз дивовижа! Ба, коли рам блище приглянутися, то дійсно. Він не має на щоці такої бородавки. — Вибачте, що про це згауюю.

„Хто це такий Іпатович“?

„Це найкращий приятель Тишовського“.

„А хто такий Тишовський“?

„Мій попередній хлібодавець на дачі, над лиманом“.

„А я, кажете так подібний до Іпатовича“?

„Як дві каплі води“!

Полян пригадав собі, що з його прибуттем ніхто не питав його як називається, противно, всі стрічали його як старого знайомого, що пояснював досі малою дресурою готеларя.

„Думаєте, що д-р Скоротіс, уважав мене за Іпатовича“?

„Певно, пане добродію! Я оповів йому, що ви в нас хотів в вами ще вчора поговорити, але ви вчасно пішли спати“

Полян зрозумів, що старий добродій не був таким диваком, за якого його вважав. Чи не вдало-

сяби використати якомсь такої величезної подібности“?

„Як далеко живе доктор“? — запитав по короткій надумі.

„Недалеко лиману. Коли хочете перебраться човном, то поїду з вами, батько за той час догляне господарства“.

Легенький вітрець надув вітрило і човник помчав по морю як сніжно-крила мева. Скоро оставили за собою прегарну Одесу і помчали попри беріг.

„Дивіть, дивіть добродію“, — сказав півголосом молодий чоловік і показав рукою на близький пісковий беріг. З поміж низької трави виповзла мала гадюка і кинулася на ящірку. В лучах сонця луска гадюки блистіла як мосаж, очі світили жадібно і бідна ящірка як загипнотизована гляділа на отверту пащу змії. Тінь вітрила покрила змію але її не сполошила: вона не покинула здобичі, що попала їй в зуби.

„Чи, ви пане бачили огнисту змію“?

„Думаєте фаєрверок“?

„Ба ні, дійсно живу огнисту змію“!

„На жаль ні. Ви може бачили“?

„Я ні, але пан Іван Тишовський бачив їх частенько“. Він натягнув вітрильну лінву і сів на лавку з підвітрового боку, бо вітер подув сильніше та нахилив човника міцно на бік. „Так, так, він бачив ріжні дивні річи і то так божевільні, що тяжко собі й подумати. Та, впевняю вас, що я не бачив ліпшого пана. Я служив довше чим три роки в нього на дачі над лиманом, доки все не змінилося. Микола вправді хотів, щоби я остав дальше, але з ним я не хотів оставати і вернув до дому помагати батькови“.

„Хто це такий Микола“?

„Брат мого пана, хоч і двоюродний. Як би я хотів, щоб це було спіткало його а не пана Івана“.

„Що ж, помер пан Тишовський“?

(Далі буде.)

Арештовано 15 людей, голов-
но студентів.

**З інтерпеляції посла Стефана Кру-
ліковського і Станіслава Ланцуц-
кого до пп. міністра Справедли-
вості і мін. справ Внутрішніх:**

В справі бестіяльського биття і като-
вання та таємничої смерті в поліційних
арештах у Львові Ольги з Левицьких Бе-
сарабової.

„Цікаве світло на цілу справу
кидає одна з львівських медичок;
в надісланім листі пише вона:

„Вчора відбулася в закладі
судової медицини секція трупа де-
натки комуністки, котра повісилася
в львівській в'язниці (оскільки мені
відомо, то це не перший випадок
самогубства в львівській в'язниці).
Вид який представився переводячим
секцію був впрост страшний. То не
пересада якоїсь розегзальтованої
ексцентрички, але правдиве пред-
ставленне образу свідка, котрий на
жаль із свідомством правди явно
виступити не може, бо і в Польщі
за правду б'ють.

Секція виказала, що тіло по-
крите було великими синочервоними
пасмами і ранами від скіряного паса
і його спряшки, котрим перед
смертю денатку бито. В місцях, де
спряшка від паса ударила о шкіру,
були фіолетові міхури, які профе-
сор казав від тла повідтинати,
щоби пізніше слухачам задемон-
струвати колись „як спеціальний,
типовий і рідкий препарат“ побиття.
Пишу це, бо йде мені о очищення
імені Поляка, яке зістало сплю-
гавлене тою зброднею. Йде мені
о то, щоби ніхто з чужих не міг
сказати, що так як колись в Росії
царській, так нині в Польщі справи
ті уходять безкарно. А того я
боюся саме тому, бо виділа я
багато поліційних комісарів, які
кругилися по закладі і коло про-
фесора, на котрого, можливо,
будуть впливати, щоби він ту
справу затушував“.

Написала я о тім, щоби ви ту
справу як найдуше порушили і то
не лише на сторінках газет, але в
формі інтерпеляції в соймі і інтер-
венції якоїсь соймової комісії в
справі відносин пануючих в поліції
і львівських в'язницях.

Лист цей є доказом, які страшні
відносини панують у нас в краю,
наочний свідок не має відваги в
страху перед всевладною поліцією
підписатися назвиськом. Хто раз
впаде в закамарки поліції, той не
знає що принесе йому завтра.

Факти ті свідчать о вирафіно-
ваній жорстокості, о якімсь зви-
роднінню звіра-чоловіка, якого о-
диноким завданням є в потворний
спосіб знущатися над безборонною
жертвою.

Підписані запи ують п. міні-
стрів:

Запити такі самі, як посла Під-
гирського, друквані в попереднім
числі „Нового Часу“.

(Передрук з „Trybuny Robotniczej“.

Арешти.

З приводу демонстрації після
похорону бл. п. Ольги Бесарабової
арештувані поліцією:

Наталія Сосенко, Ева Сарабай,
Марія Зайцівна, Петро Сосенко,

М. Сосенко, Іван Носик, Роман
Іванець, Олекса Панчак, Семен
Трусевич, Микола Дранчук, С. Со-
нович, Петро Вигнанський, Іван
Луць, Микола Левицький.

**Поневолений народ, який зу-
міє поставити на ноги своє
шкільництво — дістане в свої
руки ключі від своєї вітчизни.**

Вартість жінок.

Одного разу цар-поганин завдав од-
ному з єврейських мудрців питання:

— За чого Бог взяв у Адама ребро?

Почула ці слова царівна і попросила
батька, покликати народнього суддю.

— Нащо тобі його? — спитав цар.

— Хай він прийде сюди — відповіла
царівна — хочу попросити його, щоби
покарав злодія, який цієї ночі дібрався
в палату.

— Щож він украв тобі? — питав цар.
— Украв мою срібну чашу, а замість
неї оставив золоту.

— О, коби такі злодії що ночі захо-
дили до нас!

— Так, зрозумій-же, мій отче, посту-
пок Бога Євреїв — сказала розумна ца-
рівна. — Він взяв у сплячого Адама ребро,
а в заміну дав йому жінку.

Інтерпеляція

посла Серг. Козицького і тов. з українського клубу до пана міністра
внутрішніх справ в справі конфіскації статей в українському часописі
„Новий Час“ з дня 24. січня р. 1924.

Органи цензури у Львові си-
стематично переслідують українську
пресу. Майже кожне число україн-
ських часописів терпить ту опіку
цензури. То нищення українського
слова насилус право українського
народу на свободний розвиток
і тамус просто всяку можливість
вільного вивідження о своїх
потребах.

І так сконфісковано в числі
з 24. січня вірш, який ось як
виглядає:

Нова валютна реформа.

Прийшло Рождество Христове,
Поколядував як слід
Тай міркую: Піду в місто
Подивитися на світ.

Треба децо прикупити,
Побалакати із людьми,
Розпитати як ся мають
„Наші любі“, а як ми.

От заходжу у крамничку:

— Скільки вам за це марок?
— Що? Марок?! У нас на франки!
Відповів на це жидок.

— Як на франки? Тут же Польща!
Жиде чи тобі не стид?
— Що за стид! Така реформа!
Відвіча спокійно жид.

З пересердя і з розпунки

Я накліяв здорово всім
І до кіна почимчикував,
Щоб розважитись по цім.

Вийшов з кіна. Нічка темна,
Вулиці мов замело.
От я нишком пробираюсь
У далеке село.

Йду оттак, молюся Богу,
Щоби доленька лиха
Не схотіла покарати,
Хоч я ніби без гріха.

Але в проудку тахенькім
Хтось до мене, я завмер.
Ну, думаю, вже з душею
Розпращаюся тепер.

Він як реве: „Стуй! Кто іде?
Рече в Гуре!“ — Я підніс.
А він мені револьвером
Прямо тикає під ніс.

Зуби, мов сам Авраменко
Заскакали гопака,
Бо ніяк оборонитись,
Ані дати драпака.

Обшукав мене „добродзей“
Від чуприни до чобіт
І на гаманець мій кинувсь
Мов на свіже сало кіт.

В гаманці могому було:
Міліончиків щось три
Дві п'ять сотки, дві десятки,
То ж думаю: черт бери!

Але в мене шапка добра
І кожух новий зовсім,
Обиватель, як загляне
То і їх возьме при цім.

Трушуся як лист осики,
А він глип у гаманець
І тарах мені по пиці:
Ти не можеш пенцею мець?!

Саме маркі! А джяри,
Франкі Гдзе педзялесь, муф!
Чи пан не ві, же реформа.
Настонпіла нова знуф!?

Кажди мусі носіць Франкі
Чи то пан, чи жид, чи поп
Ну подзенкуй Матце Боскей
Же я естем кляви хлоп.

Ідзь до дябла, прендзей, прендзей
Пукім добри пукі час

І то собі запам'ятай:

Тераз франкі ходзон в нас!

Фшистка вальоризоване

Титонь, почта, колей, сомд

А ти носіш еще маркі?!...

МеГай батяр! МеГай стонд!

Я чежненько поклонився

І чкурнув сюди, туди,

Вулицями накрутився

І так спекався бди.

Та як лиш прийшов до дому

Зажурился я не на сміх:

Вже й бандит марок не хоче

Деж тепер подіти їх?!...

Таке поступованне цензури унеможливає українській пресі існування і стоїть в суперечності з з. 105 арт. конституції.

Супроти повищого підписані запитують міністра:

1) Чи відомий є пану міністрови згаданий факт конфіскації наведеного артикулу.

2) Чи схоче п. Міністер потягнути до відповідальності органи львівської цензури за самовільну і безправну конфіскацію.

3) Що заміряє п. міністер, щоби надаліше подібні факти не мали місця?

Варшава, дня 15. лютого 1924 р.

Інтерпеляція

посла Серг. Козіцкого і тов. з українського клубу до пана міністра внутрішніх справ в справі численних конфіскацій статей в українським часописі „Новий Час“ з дня 24. січня р. 1924.

Органи цензури у Львові систематично переслідують українську пресу. Майже кожде число українських часописів терпить ту опіку цензури. То нищення українського слова насилує право українського народу на свободний розвиток і тамує просто всяку можливість вільного виповідження о своїх потребах.

Ото масмо в числі з 21. лютого конфіскації (цілковито або частинно) семи артикулів, а іменно:

I. Сконфісковано цілу статтю:

Без успіху!

Чергова нагінка на українське громадянство — так здається — скінчилася. Тисячі ревізій сотки арештованих — ось вислід найновішої діяльності паньствової поліції. Якийсь час знову буде тихо, а за кілька тижнів, чи місяців начнеться всьо на ново.

Пощо це діється питас себе не один і не знаходить ніякої відповіді. І не знайде її, якщо захоче шукати причин поза одною головною, підставовою, бо їх нема.

На нашу думку влада шиканує українство ревізіями і арештами не в наслідок його антидержавної активної діяльності, але щоби такої діяльності задалегідь перешкодити.

Ревізіями і арештами хочеться українське громадянство застрашити. Щоб воно, застрашене, не було здібне не тільки на ніяке реагування проти того наступу, який іде на нас на кожному полі, але щоби воно взагалі нічого не робило. Таку ціль мають репресії, які повтаряються час до часу.

Чи має успіх та тактика. На це питання тяжко відповісти. На загаль репресії не мають злого впливу на наше громадянство. Є одиниці, гурти, які застрашені вязницями сидять тихше від трави. Та це лише мала часть громадянства. У більшості такого обяву не дається завважити. І на будуче не сміється цього завважити. До ревізій і арештів ми Українці під Польшею мусимо привикнути так, як до снігових, дощу, чи болота. Чи дощ, чи сніг, а робота в господарстві мусить бути зроблена. Так само і в громадянстві. Без огляду на всьо, робота мусить вестися.

Арешти мусять остати без успіху.

II. Сконфісковано наголовок статті:

„Як любити вітчизну“.

III. В статті:

„Як Юнг радить Польщі ратуватися“

сконфісковано уступ:

„Каже, що Польща і гарна і молода і люблять її всі, чисто як гарну дівчину. Але, Польща мусить трохи набрати розуму.“

Це означає, що Польща заграничної пожитки ніколи не дістане. Чому? Бо з того трудного положення, в яким Польща опинилася, вона не вийде ніколи. Передовсім не може і не зрівноважить вона свого бюджету. Більше вирвати від своїх „обивателів“, як тепер Польща не зможе. Бо якби наложила ще більші податки, даніни і т. д. тоді „обивателі“ вмерлиби.

А тих, навіть тих страшних податків, які тепер наложено не стане на покриття тих видатків, які Польща має і мусить мати. Армії зменшити вона не може, бо всі її сусіди її вороги. Поліції теж не зредує, бо має в своїй хаті 10 мільонів „меншостий“, на яких треба конечно поліцаїв. Не перестане колонізації українських земель, бо конечно хоче зробити ті землі польськими. Не звільнить зі служби всіх тих агітаторів, польонізаторів і всяких тайних і явних агентів, які служать для вдержання кресів. Всього того Польща не зредує, бо не може без того жити. А то пожирає біліони і тріліони.“

IV. В статті:

„Не бачив Гриць...“

сконфісковано кінець:

„Поза тим він може собі нічого не вміти.“

Гей, гей, реформи зі старими методами. Такіж і небіжка Росія вживала. І там в кожній класі висів портрет царя-батюшки і там в школах ставили найбільший натиск на „преподаваніс общаго языка, русской истории и географии“ та впоювали в дитий почування, що самото, для чого вони живуть і працюють то „вера, царь отечество“.

А однак це не вратувало кольосальної російської імперії. А однак виховані в дусі „вера, царь и отечество“ не завагалися розстріляти цілу царську сімю та розвалити отечество.

А покійниця Австрія розлетілася, тому, що її горожани не знали історії та географії Австрії чи може замало чули по австрійськи? Ну, хіба більш патріотичним, як були горожани бувшої Австрії, — з деякими виїмками розуміється — не можна бути. Ні, Австрія розвалилася тому, що всякий державний зліпок може тільки до якогось часу вдержатись. Будучність мають перед собою тільки чисто національні держави“.

V. В статті:

„Кольоніети радять“.

викреслено вирази:

„Східної Галиччини“ і „Чорні круки“.

VI. В статті:

Замикають „Просвіта“.

сконфісковано:

„Одному треба дивуватися: що Польща часи свого минулого поневолення використала остільки, що присвоїла собі прямо з подиву гідною точністю всі способи нищення нашої, що поневоли попали в „границе ржечипосполітей“. Можна було сподіватись, що вона, якраз вона, що відчула на своїй шкірі ті гидкі способи винищуючої політики, повинна відноситися до тих способів з призирством, з обридженнем. Але де там. Це лайдацькі способи тільки тоді, коли вони звернені проти Поляків. Колиж такими покористовуються вони супроти других — то це зовсім „що іннего“.“

Сьогоднішні часи нагадують зовсім колишні російські, з усіма способами нищення „інородців“. Нищення преси, викидання інородської мови зі шкіл, нагінка на школи, замикання „Просвіта“ безнастанні ревізії і забирання підчас них і конфіскація зовсім невинних книжок, а наслідком того всего

переповнені тюрми політичними в'язнями — чиж то не колишня Росія, тюрма народів.

А воно тим більше вражає сьогодні, що то чейже по світовій війні, по видвиженню кличів про самоозначення народів, по проголошенню звисних пунктів Вільсона, якого пам'ять Поляки навіть у своїх школах кажуть святкувати.

Та те все слова: і самоозначення народів і Вільзонівські пункти. Нія ділі треба „zniszczyć plemię hajdamackie“ і на те ніякі способи не можуть бути злі ані погані. В них навіть не перебирається. Є яка небудь причина чи її немає — впрочім причина все с, бо хто хоче пса вдарити, то кия знайде — робиться ревізію в першій ліпшій читальні, знаходиться неодмінно „przekroczenie statutu“ і наслідком того приходить указ про розв'язання читальні.

А які бувають ті „przekroczenia“ та в чім вони заключаються, зачко розібрати

Ні, то вже не колишні московські способи, — то вже „udoskonalone w przemyśle narodowym“.

VII. Навіть в дрібній нотатці кореспонденції:

Бродки пов. Львів.

конфісковано речення:

„Деж Панове та слава Ваша Конституція.

...огірчені зухвальством команданта поліції, але піднесені на духу і з твердою вірою, що ми таки діждемося кращої долі, бо чим більше будуть нас переслідувати, тим твердшою буде наша віра і сила і скоршою буде перемога“.

Таке успосіблене цензури, таке поступованне унеможливило українській пресі стояти в обороні інтересів свого народу і стоїть в суперечності з 105 артикулом Конституції.

Супроти повищого підписані замітують міністра:

1) Чи відомий є пану міністрови згаданий факт конфіскації наведених артикулів.

2) Чи хоче п. міністер потягнути до відповідальности органи львівської цензури за самовільну і безправну конфіскацію.

3) Що заміряє п. міністер, щоби надаліше подібні факти не мали місця?

Варшава, дня 15. лютого 1924 р.

Всі заколядовані гроші негайно переслати на адресу У. П. Т. „Рідна Школа“ у Львові, Ринок ч. 10/II. п., бо навіть малим опізненням спричиняється велику шкоду нашому прив. шкільництву.

ОБЛЯД СЕПТОВИХ ПОДІЙ.

За ревізію трактатів!

Англійський міністер соціяліст Гендерсон, виголосив на вічу велику промову, в якій домагався якнайскоршої ревізії верзальського мирного договору. Заявив він, що цей договір накладає на Німеччину такі тягарі, яких вона не в силі виповнити і образус національні почування Німців.

Та промова викликала страшне обурення в Франції, а радість в Німеччині.

Мек Доналд відповів в парламенти, що за ту мову не бере відповідальности. Хоча він те саме думав, що його товариш, та говорити йому такого не можна, бо він президент міністрів.

Поговорили і розіхались.

Конференція в справі обмеження зброєнь скінчилась нічим. Совіти домагалися права на таку флоту, яку має Англія.

Поговорили, посварилися і розіхались, щоби будувати нові воєнні кораблі.

Пуанкаре мякне.

У відповідь та англійську ноту в справі військової контролі над Німеччиною, представник Франції в Лізі Народів заявив, що Пуанкаре

є готов піддатися рішенням Ліги Народів в справах безпеченства будучої контролі ренської області.

Не було революції.

в Болгарії. Таку сплетню, пустили в світ добрі сусіди, щоби підкопати повагу Болгарії.

Раковський говорить!

Раковський в переїзді до Москви задержався в Берліні і одному кореспондентови заявив таке:

Конференція російсько-англійська відбуватиметься під особистим проводом Мек Доналда. Росія стремить до нав'язання приятних

відносин зо всіма державами, а також з Францією.

З Бесарабії Росія(!) не зрезигнувала і не перестала уважати її як країну, яка належить до Совітів. Право вирішення прислугує лише місцевому населенню.

Должари конфіскували для скарбу, а ховали до кишені.

Таке було в Варшаві. Поліційні агенти конфіскували у людей доллары і ховали їх для себе. Их ареш-

товано, а команданта варшавської поліції завішено в урядованню.

Про Тутенкгамена.

Як подавали вже газети знайдено в гробі Фараона неоцінені скарби. Кімнати викладані дорогим камінням, куті ширим золотом. Вхід до цих кімнат був ненарушений і всюди були ще королівські печатки. Значиться близько 3000 літ жадний смертельник не дістався сюди, до цих підземних палат, де спочав „вічножизучий“ фараон Тутенкгамен. Аж лорд Карнаван, що шукав в долині королівських гро-

бів, через тридцять літ, відкрив цю тайну і перший ступив в підземелля... щоби переплатити смертю. Бо як кажуть дух Фараона з перед 3000 літ мститься за порушення спокою. Дійсно, лорд Карнаван і ще трох, що по його смерті, просліджували гроб — загадконою смертю померли: Лорд Карнаван, від укушення мухи, що вилетіла десь з гробу, а ці другі на якесь зажаження крови. Та людська цікавість не знає

страху! Дальше пішли інші наслідники і віднайшли тайну смерти... Вони забрали з собою апарати до рентгенівських просвічувань мікроскопи і т. д.

Показалось, що це бактерії, які по трьох тисячах літ, ожи-

дали за впусценням свіжого воздуха, і вони заразили сухотами та чумою лорда Карнавона і ще трох розслідників. Але... аж тепер, світ дізнався як високо стояла медицина в старинному Єгипті. Ці фараонові лікарі, вмисне, приладили стільки заразливих мікробів, щоби

колись знищити безпощадно того, що вийде в гріб. Фараона і нарушить його спокій, і в цім міститься то закляття: „Хто нарушить сон вічножничого Фараона, пімре!“

Та тепер взялись дослідники гробу Тутенкхамена до дисенфекції. Виганяють препаратами всіх заразників і прочищують воздух. І не баром вже не буде — ні кари ні мести.

В останніх днях, розкрили Саркофаг (домовину) Фараона. Мумія осталась ціла ні трошки ненадпсута. Маска фараона ціла вироблена з золота. Знайдено також і його статую. По ній видно як з найдокладнішого портрету, як Фараон виглядав. Він подібний був до жінок а навіть любувався в жіночих прикрасах носив на чолі стяжку як у дівчат, і таку ж причіску волося... Загалом він страшно любив дівчат і всюди остались різьби, що свідчать про його вполюбання. Мав двох танечниць з якими не розлучувався ніколи, а вони були такі гнучкі як вужі. Ось бачимо на рисунку як одна вигнулась в цім танці аж волосем землю горне. Про життя на дворі цього Фараона, вийдуть колись цілі історії, як розслідять учені докладно всі написи і все це, що переховало в гробових золотих палатах. Та на разі, подають ці розслідники, що цей Фараон був великий богатир, а ще більший бабій.

Поляки про себе, між собою

Посол Медзінські вніс в соїмі інтерпеляцію в якій закинув шефови генерального штабу, що він не дбає про гонор польських старшин.

За те генерал Галлер визвав посла Медзінського на поєдинок.

Посол Медзінські після того свої слова відкликав. — Битня з генералом таки на правду небезпечна.

В соїмі ухвалюють закон про охорону льокаторів.

Посол Попель в дискусії ось як представив господарку в Польщі:

(Rzeczpospolita Nr. 50).

Лихий стан наших (польських) фінансів є наслідком нехлюйства, яке має вже державний дебіт в цілому краю. В міні-

будівельної фірми, або членом Надзірної Ради, або „дїтько“ знає чим.

Видите, поляк, а ужив слова „дїтько“ на означеннє їхньої діяльності.

Дальше представляв пан Попель, як банки використовують державу.

Маємо в Польщі 1700 банків. З чого та банда живе? Хто то всьо платить? П. К. К. П. А чї то гроші? Цілої суспільности. (І наші очевидно — пр. Ред.) І ми банду тих неробів маємо просто на своїм удержаннї. Належить тих панів розігнати, всадити до криміналу, там дати їм удержаннє.

Деякі послы бють браво, розуміється лише ті, про яких пан Попель не говорить.

Ген. Сікорського іменовали вій-

ськовим міністром. „Курер познаньські“ присвячує йому таку теплу згадку:

Подумайте лише обивателі! Високий рангою офіцер, на якому тяжить підозріннє, що zorganizував в війську на велику скалю „хрістек“ і там „хрістек-ом“ кермує, зістає без відомости соїму військовим міністром.

Розішлися поголоски, що пан генерал Пік, який веде слідство в справі Сікорського має піти в відставку. Очевидно!

Клюб посольський „Визволенс“ ухвалив резолюцію, в якій таке каже:

Теперішній уряд ріжниться від попереднього головнo тим, що складається з уштивих людей...

Правиця тим дуже обурилася і домагається, щоби „Визволенс“ відшекало ті слова. Але воно чомусь не хоче. Бо каже, що говорить правду!

Газети правилі пишуть знов про лівичю коротко і ядерно:

У лівичі низькій позем, якщо не культурне варварство

пише варшавська „Газета Порання“.

Якщо єдність і цілість польської держави булаби колинебудь zagrożена, то в великій мірі це булаби заслуга „Визволеня“.

Бо чим є „Визволенс“?

Політично нічим, а суспільно репрезентавією родимого варварства —

пише „Газета Варшавська“ а „Ехо Варшавське“ таки просто з моста питає:

**Мексик чи цивілізована
Польща?**

ряється. ми зовсім таки сходимо на манівці.

Найбільше журиться за нас „Газета Львовська“. Бо подумайте лише:

„Кюванія“ руске будуть zagrożувати руским землям з двох сторін: Від політичних емігрантів і дезертирів, що скриваються в Чехословаччині і зі сторони добре zorganizованих на Україні більшевницьких агентів.

О „руські“ землі! Бідні ви серед тільки небезпек! Ціле щастє, що істнує ще наш славний оборонець „Газета Львовська“. А то інакше хіба спускайтеся на дно.

Весільний обряд в Сицилії.

На острові Сицилії в полудневій Італії молодий не має права брати участі в весільній пірї, він мусить сидіти мовчки в куті і дивитися, як другі бавляться з його жінкою. Се, по сицилійськи, привчає терпеливості, лагідності і помірковання, прикмет, потрібних жонатому чоловікові.

Коли пар кінчиться, найстарший зпоміж гостей дає молодому кість і каже: „Молодий чоловіче!... Згризи цю кість. Ти береш собі на ціле життя другу кістку, яка буде ще твердіша від цієї... Треба привикати!”
І молодий гризе кість...

Ворог народнього добробуту.

З усіх сторін краю приходять до нашої редакції від селян дописи зі скаргами на те, що наше селянство розвивається. При всяких нагодах, при хрестинах, весіллях, поминках і празниках летється горівка потоками. Піють старі, молоді а навіть діти. На напитки видається величезні суми грошей, а як прийде дати лепту на „Рідну Школу“, кожний вимовляється тяжкими часами, податками і неврожаєм.

Такий стан не сміє довше тривати, як не хочемо в найближчій часі зійти зовсім на дідів. З історії нашого села знаємо, кілька людей звела горівка на жебраків. — Цілі полонини, ниви і забудування переходили в руки арендарів шйнку, як сплата довгів за випиту горівку. — Гуцульщина, Бойківщина в першу чергу потерпіли на цім. Чи й тепер

коли народ вже, розумніший став, коли пізнав хто йому ворог а хто друг, має наша прадідівська земля бути сполокана горівкою і перейти в чужі руки?!

Теперішні часи то не те саме, що передвосні. Нині ніхто не може дозволити собі на ширшу забаву без ущербку свого майна. А прешнь і перед війною стільки писалося і говорилося на тему тверезости. Повставали осібні товариства по селах і містах до боротьби з п'янством і ходженням до коршли. А тепер, коли тяжко за найменчий гріш, коли раз у раз приходиться платити різні драчки, коли наші школи живуть виключно з датків народу, люди топлять своє майно в горівці.

Час вже нам спам'ятатися!

Зачали ходити до Кіна. — Самі? — Так. — Але це також нічого злого. Бо ходять вони не дивитися на полотна з образками, але до „Київського Інституту Народної Освіти“.

ДОПИСИ

Повні Стрпий. —

Як польська влада забирає наших людей до війська.

Пиво, Вино, Кіно.

Ріжні комедії устроюють люди. Але під оглядом скорочених назв большевики перевищили всіх. Читаш назву якоїсь інституції і без відповідного словара ані руш не розбереш, що це за пес. А що час до часу вони змінюють назви, то виходять з цього ріжні комедії, як от з пивом, вином і кіном.

Як відомо большевики позносили університети а переіменували їх на інститути.

Куди ідете? — Питає знакомий студентки?

На пиво.
Що? Дівчина, сама на пиво?

Та в тім нічого злого! Бо пиво в Києві називався: „Педагогічний Інститут Вищого Образованія“.

За рік знов іде дівчина і знов питає її куди? — На Вино... Ну? І в тім нічого злого. Бо за той рік большевики переіменували педагогічний Інститут в „Вищий Інститут Народного Образованія“.

Прийшла українізація. Дівчата перестали ходити на пиво і вино.

с. Кринос пов. Станіславів. У неділю, 10. лютого 1924 р. заходом ам. драмгуртка чит. Т. ва „Просвіта“ влаштовано театр. виставу в. н. „Ізко сват“ (ком. в 2 діях), яку відіграно прегарно, мимо того, що аматори молоді, вперше виступаючі. (Дохід із вистави призначено на будову читальняної хати) — Бажається їм іще кращих успіхів у просвітній праці, бути в селі здоровим, сліпшим живчиком світлішого буття!

Гість.

З пресової гумористики.

В „Нашім Прапорі“ з дня 27. лютого є стаття п. Гр. Микитя в якій брилянтно блестить ось таке „коротке“ і „зрозуміле“ речення:

На кожній мишій (?) світовій конференції, якої зібрання заініціював би англійський кабінет в цілі „упорядкування Європи“, що потягас у своїй конференції (?) ревізію парижських мирових ліктатів (?) Англія ледви чи мала б на такій конференції таку сильну позицію, як ту, яку вона вже тепер добула в Союзі Нзійї чегез те, що в ньому заступлений не лиш матірний край, але й усі англійські домінії на правах представництва окремих держав

І будь тут мудрий!?

В наших дітях наша будучність — наша доля і воля! Найкраще дбає про майбутність народа той, хто жертвує на „Рідну Школу“.

Практичні поради.

Добра рада ліпша як готові гроші.

(Народня приповідка.)

Средство проти вкущення пчол і других комах. Як кого нападуть пчолы, найліпше є впасти зараз на землю лицем у долину і лежати без руху. Коли мимо того пчола вкусить, то можливо як найскорше приложити розкраяну бараболю, або свіжу землю, або посмарувати товщем.

Усування плям з одіння. Рівні части амоняку й терпентини змішати разом і тим намочити пляму. Пізніше вимити горячою водою з милом.

Жовті черевки чистяться дуже добре цитриною, молоком або цибулею.

Леп на мухи. Пів кіля каляфонії, 90 грамів сирупу, 90 гр. олію заварити разом на густо і посмарувати тим дручок та вставити його в посудину з піском.

Простий барометер. Розпустити в 60 гр. алькоголю 8 гр. камфори, 2 гр. салітри і 2 гр. сальмяку, зілляти до склянки та поставити на вікні. На погоду буде плин чистий, при змінчивій погоді покажуться

в середині маленькі звіздочки, на бурю весь плин скаламутиться.

Свіже масло. Вложити масло до посудини з водою і додати до цього на кожних 6 літер води ложку винного квасу. В літі треба воду змінити що дня. В той спосіб можна втримати свіжість масла цілий місяць.

Світлячі місця на кам'яній матері усувається в той спосіб, що на 1 часть сальмяку дається 10 частей води і тим змочується дане місце. Потім вичистити щіткою, замоченою в горячій воді. Ті місця треба ще раз опісля випрати в чистій воді.

Щоби кури в зимі неслися треба їм все давати зеленину до їдження. Тому треба придбати в осени головок капусти. Найліпше, як головки є з корінням, бо тоді ліпше їх передержати. Капусту посадити в пивниці в піску і давати зимою по трохи курам.

Змерзлі яблука і яйця можна зробити знову їдомими, коли вложити їх у сніг або в криничну воду, додавши до того трохи соли. Потім висушити їх і поставити в студенім місці.

НОВИНИ

Календар. — Березень 1924.

- Понеділок (19) Архипа. Правосл.: Архипа Схід 605, Захід 507.
- Второк (21) Льва еписк. Правосл.: Льва еписк. — Схід 602, Захід 508.
- Середа (21) Тимотея, Ев. Правосл.: Тимотея, Ев. — Схід 600, Захід 510.
- Четвер (22) Петра і Атан. Правосл.: Петра і Атан. ● Схід 557, Захід 511.

Народні приповідки.

Не к Різду йде, а к Великодню: у ночі тріщить, а в день вліщить.

Що сталося в березні.

1811. ур. поет Антін Могильницький
1897. ур. поет Леонід Глібів.
1780. Кирило Розумовський вибраний геньманом України.

Пригадки для Виділів Читалень „Просвітні“ на лютий.

Березень — місяць Шевченка, бо 9-го березня припадає річниця народин, а 10-го березня річниця смерті великого поета. Шевченкові слова сказані до Котляревського: „Будеш, батьку, панувати, повиживуть люди“ — сповнилося відносно його самого. Український народ поминасе свого Кобзаря „не злим, тихим словом“. Та ми повинні стремити до того, щоб у нас не було ні одной громади, щоб в який-небудь спосіб не відсвяткували Шевченкового свята. Концертом, виста-

вою чи, коли на те нема змоги, хочби тільки святочними сходами всіх членів читальні — все одно, щоб тільки щось було зроблене. А гроші зібрані при тій нагоді вислати на фонд „Учітєся, брати мої...“, який утримуватиме видавництво цікавих книжок про Україну.

—о—

Філія Просвіти ім. Т. Шевченка прохає всіх своїх делегатів та делегатів львівських Читалень, щоби вони явилися **безумовно особисто** на Загальних Зборах Просвіти дня 5. березня ц. р.

Румунська королівська пара їде в гості. З Парижа доносять, що румунська королівська пара прибуде в місяці квітні до Парижа.

Пані Троцька стратилла посаду. Жінці Троцької, що була директоркою московських музеїв вивів совітський уряд місце.

Ще один податок. У Львові хочуть ввести міський податок в д. шильдів, вивісок та табличок з назвиськом та заняттям. Висота податку вагалася від 5—50 золотих польських.

Зворот дзвонів. З Союзу радянських республік прийшов до Варшави транспорт з 70 церковними дзвонами, які забрали були Москалі під час війни.

Нові турецькі подружні закони. Для Константинополя і його провінції видано нові подружні закони. Кандидати до подружжя мусять зголоситися в місцевім уряді, де урядник витискає їм на рамени нестерту печатку на знак ідентичності. Тоді ті кандидати мусять піддатися оглядинам лікаря, який видає посвідку, що їм можна заключити подружжя. На основі тої посвідки влади видають дозвіл.

Дитина, що прийшла на світ з бородою. На Угорщині в місцевості Почони прийшло на світ немовля з довжезною бородою. Мати немовляти є жінкою почонського ремісника. Лікарі дуже інтересуються дитиною, а вона тішиться як найкращим здоров'ям. Дожили ми таких часів, що не лиш ми предчасно старіємося, але навіть немовлята приходять на світ бородатими й старими.

Поцілунок матері, спасає в'д смерті. Така подія з поцілунком мала місце в Іспанії в місцевості Вітторія. Вже забивали труну з помершою донечкою прибитою горем матері, нараз мати забажала ще раз зложити на чоло улюбленої дитини поцілунок. Коли піднято труну, мати спостерегла, що донечка незаметно рухасться. Візваний лікар ствердив, що це був глибокий летаргічний сон.

Сліпі вже будуть читати. Учений Фурніє Дальб в Лондоні винайшов апарат під назвою „ортофон“, який дає споможність сліпим читати книжки і взагалі всякі звичайні друки.

Професор і лікар крадуть бабарабони. Такого страшного вчинку допускаються професори й лікарі в Німеччині. Нудна інтелігенція в Німеччині дійшла мабуть до краю, коли оба „злочоді“ зловлені на горячому вчинку заявили, що від ряду днів не в силі були купити дня своїх родичів хліба.

Голодові проби в наукових цілях. Кілька студентів на медичнім виділі університету в Щікаго піддалося голодовим пробам в наукових цілях. Вони ствердили, що кількаднівний піст зміцнює енергію, додає сил і нормує травлення. Студентка тогож університету Кунде видержала 15 днів без їдженія. Підчас голодівки пила тільки дистильовану воду. В часі цієї добровільної голодівки вона ходила, як звичайно на свої виклади і їх слухала. Страчених 16 кг. на вазі відзискала вона в протязу 10 днів після цього посту.

До Аргентини, Бразилії та Уругваю відходить найблищий транспорт дня 28. лютого ц. р. найбільшого французького корабельного т-ва „Chargeurs Reunis“, Львів, Городецька ч. 83. — Звертайтеся зараз по інформації. 2—3

До Куби і Мексика відходить найблищий транспорт 12. марта ц. р. найбільшого французького корабельного т-ва „French Line“, Львів, Городецька ч. 83. — Звертайтеся зараз по інформації!

ХТО З НАС...?

ду
то
ше

що

роз

свій

РОЗУМНИЙ.

Пан: Чому ти не збудив мене в 7 годині, так як я тобі казав?

Слуга: Та бо, прошу пана, пан не дзвонили на мене тай я не знав чи йти будити, чи ні.

БІГМЕ.

Батько: Не бігмайся Івасто, бо то гріх.

Син: Але гріх?!

Батько: Бігме, що гріх!

Біржевий перегляд.

Грошева біржа.

приватні обороти.

Львів, 28. II. 1924.

Амер. дол. 9,250—9,300.000, одинки двійки на рівні з іншими ам. дол., канад. дол. 8,800.000—8,850.000, Кч 265.000, фран. фр. 395.000, франки швайц. 1,600.000, фунт штерл. 39,500.000—40,000.000, Фр. бельг. 350.000. — Ліри 400.000. Лсі 46—47.000, Австр. кор. 133.

Золото: 20 кор. 40,000—41,000.000, 20 фр. 38,000.000, 10 рублів 50,000.000.

Срібло: кор. 720.000, 5 кор. 3,650.000, фльор. 1,850.000, рублі 3,300.000 копійки за рубель 0,000.000.

Збіжова біржа.

Львів, 28. II. 1924.

Кр. пшен. з 1923, 33,—35,000.000. Жито з 1923, р. 21,—22,000.000, Броварняний ячмінь з 1923 20,—21,000.000.— Овес з 1923,

р. 21,—22,000.000. Горох пільний 00,000—01,000.000. Горох Вікторія 00,000.000 мід. Пшенична мука 40% „О“ 81,000.000, 55% „1“ 60,000.000, 70% „4“ 40,000.000. Житня мука 60% 52,000.000, 70% 45,000.000. гречана каша 00,000—00,000.000. фасоль біла 65—66,000.000. Фасоль краса 60—61,000.000. — Ціни розуміється за 100 kg. без споживного податку. Місце, станція заладовання.

Ринок.

Хліб 1 кг. 550.000, м'ясо волове 3,300.000 свиняче 3,000.000, теляче 2,300.000, солонина 000.000—4,000.000 сало 4,400.000 смалець

свого Товариства Скоромні дитин і опіки над молодію вийшла з кінцем 1923 р. цікава книжка „Жінка як Мати“. Автор М. Долинський, директор загальної лікарні у Заліщиках, талановитий лікар-спеціаліст уняв у розмірно невеликій рамці всі прояви питома-жіночого життя. Ваклад приступний і займаючий. — Кожда жінка незалежно від віку, становища і обставин найде в тій книжочці пораду і цінні гігієнічні вказівки. Вони зуміють розвіяти багато пересудів, що так глибоко вкорінилися у загалу нашого жіноцтва. Інтелігентних жінок звільнять від оправданого ляку перед вагітністю і самим актом родів. Сільським жінкам вкажуть на лихі наслідки для їхнього здоров'я і вроди від нешанування себе в часі породу. Книжочка являється неначе доповненням попереднього випуску „Порадник для Материй Др. Барвінського“. Обі вони повинні знаходитися у кожній українській хаті так на селі як і в місті. Поширення знаття в області гігієни, що торкається передовсім розвитку дитин, причиниться до піднесення здоров'я і життє-здатності молодого покоління нашої поневоленої нації. А це дасть більше сили і забезпечить кращі успіхи у тяжкій визвольній боротьбі.

ОЦІНКИ КНИЖОК.

Рухові забави й гри з мольодійними привісками зладила О. Суховерська — Львів, 1924. ст. 120.

Ідемо вперед! Хоч пізно, та не запізно появилася вкінці найпотрібніший руханковий підручник, про який ми мріяли від кількох літ! Брак його давався відчувати в кожній народній школі, захоронці, народньому учителєви чи учительці та ученикови учительського семінара.

Тепер вже перестане народне учительство мучити свою шкільну дітвору бездушними вправами палицями, топирцями і т. д., що їх діточа душа ніяк не може зрозуміти, бо призначені для юнаків чи мушкетерів, — воно перестане нарікати, що нема чого вчити на годині руханки, перестане мучити фаховців, щоби їм уложили вправи на шкільний попис і зрозуміє, чому ті-ж саме ніяк не хотіли для дітей укладати вязанок вправ, які робили з дитини бездушну машину а не промовляли до її душі і світогляду. Я вже бачу по наших захоронках і народних школах тих найменших громадян при забаві „Полотно, Лицар Цяпка, Лист від тата і т. д., тай чую їх голоси повні просьби: „Пльосу пані а ми ще не бавилися зайцями, ми то так любимо“. Бачу, як скачуть жабками а ледачий Гриць у них викликує повільно діточого гумору.

Дійсно авторка, кінчаючи свою працю 1. листопада 1923 р. зробила гарний вклад у нашу так бідну руханкову літературу. Вона добре зрозуміла Шведку Е. Фальк і дала нашій дітворі не лише підручник до забав і гор, який-би поширював її спосіб уяви, помічання й наслідування але дала також усім грам і забавам національне пятно а то чи не найважливіше. Дитина, крім краси рухів, співає свою рідну пісню а то є дуже важне для виховання дітвори в національному дусі. Ті рідні пісеньки, які зладив М. Гайворонський, випруть з нашої школи чужі мелодії, що місяцями по школах вкорінилися і скривляють національну душу дітвори.

Книжочка містить у собі 63 рухових забав і гор з піснями й примівками, з того 42 забави і гри з нотами а прочі лишаться на примівки.

Авторка перевела поділ на забави і гри. В грах має дитина чи група дітей нагоду змагатися й доказати свою перевагу себ-то може виграти. В забавах ніхто не виграє ані не програє. Це на нашу думку одиницький правильний і певний поділ.

Всі поміщені забави й гри описані так докладно й переглядно, що зайвим оказується подавати методику. Кожен учитель чи учителька потрапить дуже легко уложити з цю гор і забав годину руханки, розуміючи, що пр. переправа через річку, це рівноважна вправа і т. д.

Окладина книжки гарна, папір теж добрий, письмо гарне і читке так, що зовнішній вигляд книжки представляється як найкраще. З огляду на всі наведені в горі прикмети й на брак книжки того рода досі, можу згадану книжочку як найгорячіше поручити всьому громадянству, а передовсім учительству, якому фізичне виховання дітей лежить на серці.

Ст. Гайдучок.

ОПОВІСТКИ.

Осторога!

Друкарня Ставропільського Інституту у Львові, під управою О. Яськова, пошукує складачів-страйколомів, найрадше „емігрантів Українців“. Несвідомих діла наших братів Придніпрянців остерігаємо перед цією кондицією. У Львові триває страйк друкарів уже три тижні. Не будьте страйколомами, бо пізніші наслідки припишете самим собі. Ближчі інформації подас Володимир Кубицький, у Львові, вул. Пекарська 18. (Емігрантські часописи просять о передрук).

Нище названі громадяни зволють в одній важній судовій справі подати адреси до адміністрації „Нового Часу“.

Однорічний десятник Зелений (Камінка Струмилова?).

Булавний УГА. Дорош.

Пресовий Фонд „Нового Часу“.

Нестор Я. 5 мід., Птаха 5 мід., Др. Малин 1 мід., Слава Ярема 7 мід. 60 тис., Х. И. 1 мід., Пісня 2 мід. Дозя 1 мід. Свобідний 1 мід. 500 тис., Ольдузя 5.0 тис., Безіменний 2 мід., Купченко Корній 1 долар, Демків Михайло 2 мід., Др. І. Бачинський — Стрий 10 мід. мп. з того 7 мід. 200 тис. до кінця марта передплата, а 2 мід. 800 тис. на прес. фонд. о. Жук, Жужіль 2 мід., Апат. Гурток, Белз 1 мід., Дир. Союзу Кооп. Белз 1 мід., Спілка Жужіль 250 тис., Боднарчук М. Ілавче 1 мід.

Рідна Школа.

Боднарчук М., Ілавче 2 мід., Хаджаївна Галя, учит. в Яворжній 3 мід. замість вінця на гріб бл. п. Стаса Хруповича.

Інваліди.

о. Йосиф Коренович, Якеманічі 1 мід., Микола Гамрацей, від громади Заміхів п. Радимно 5 мід., Антін Зазуля, збірка на вінчання Івана Галабурди в Гниличках

8 мід. 110 тис., о. Гр. Панчишин, Гологоро 5 мід.

На політичні в'язні.

Микола Гамрацей від громади Заміхів 5 мід.

На Українські Сироти.

Микола Гамрацей від громади Заміхів 4 мід. 250 тис.

На фонд для вшанування пам'яті полк. Д. Вітовського зложили:

Др. Филип Евин, Львів, 3 долари, о. Андрій Пшепюрський, Гарнавка 3 долари, кличе Пол. Духови. Усусусів о. Юліяна Фацієвича, Книгинічі і о. Анатоля Базилевича та Радн. Т. Рожанковського у Львові, Н. Голінатий, Н. Село 500 тис. мп., Ів. Скрегога, Богданівка 1 мід. 500 тис., дир. Ст. Волошинівський, Львів 2 долари, кличе дир. Др. Вол. Мацькевича й Сидора Кузика у Львові, В. Могильницький, Щирець 1 дол., Конст. Прус Висьневський, Станіславів 3 дол., кличе суддю Вол. Кравича, Яворів і Алекс. Гладішовського, Купчинці.

Портрет Покійного вже викінчений і в перших днях марта буде переданий до музею. На виготовлення відбитки з портрету та на перевезення тайних останків з Берліна до Львова потрібні великі кошти, тому Комітет взиває складати дальші жертви на цей фонд через Зем. Банк Гіпотечний у Львові, Підвалле ч. 7.

Українські Курси Заочної Освіти при „Українським Слові“.

КУРСИ вчать заочно: учневи посилаються прочтою лекції визначних українських професорів з порадинок, як учти лекцію і з задачником та запитаннями. Ученик мусить вивчитися лекції, рішити задачі й написати відповіді на запитання та одіслати на курси. Професор перевіряє роботу учня, виправляє її та пише вказівки учневи. Після виконання екзаменаційної роботи —

КУРСИ видають свідоцтво.

КУРСИ допомагають здати іспити при матуральних комісіях, які дають право вступу в європейські вищі школи.

КУРСИ допомагають підшукати практику в підприємствах де учень може удосконалитись у вибранім фаху.

КУРСИ відкривають навчання з 1-го квітня по повному курсові гімназій та реальних середніх шкіл і по ряду предметів, які можуть допомогти зробитись фаховцем в тій чи інчій галузі знання, як нпр. кооперація, машинознавство, бухгалтерія і т. д.

Кожний Українець, якогось віку не був, деб не жив, скількиб не заробляв, може учитись на Курсах Заочної Освіти. Платня за навчання кожного предмету од 3 до 6 доларів.

Вимагайте програми, проспектів, інформацій. Ширші відомости про відкритте Курсів:

Адреса: Berlin-Schöneberg, Hauptstr. 11.
Курси Заочної Освіти.

Дирекція Курсів: Проф. В. Коваль, Др. З. Кузеля, Проф. Б. Ленкий.

Купуйте Рухові забави й гри

з мелодіями й примівками
ОКСАНИ СУХОВЕРСЬКОЇ.

1-3
Руханковий підручник необхідний кожному **учителю (ці)**, провідницям захистів та захоронок як також пластові, Соколам, Січам, дальше всім, що інтересуються фізичним вихованням дітей в національному дусі. Це заразом гарна **збірка пісень**.

Продається у всіх книгарнях. — Ціна 3,300.000 мп., порто 500.000 мп.
Замовляти на адресу: **Осип Суховерський, Львів, Руєвка 3. II. п.**

„ІНІГ“

МІЖНАРОДНЕ
ТОРГОВЕЛЬНЕ І ПРОМИСЛОВЕ ТОВ.
ТОВ. з ОБМ. ПОР.

ДОСТАВЛЯЄ ЗІ СКЛАДУ У ЛЬВОВІ:

Комплетні урядження млинів, ВАЛЬЦІ „ДАВЕ-
РІО“ Ціріх, ЛУЩАРКИ „МАРС“ патент „КАС-
ПАР“, ориг. швейцарську газу марки „РАЙФ
ФРАНК“, ТУРБІНИ Франціса, мотори ДІСЛЯ,
льокомотиві і т. п.

ЛЬВІВ,

ПОДЛЕСКОГО 8/II.

ТЕЛЕФОН 413, 1236 і 1086.

Телсгр. адр. „ІНІГ-ЛЬВІВ“.

5-52

**Хто з високоповажаних філі-
сфів** зважиться викинути п'ять-
десять доларів на видання одного тому
поезій? Впрочім кошта певно йому повер-
нуться, тільки що не з таким зарібком, як
приміром при закупні мила або капусти.
Евентуальний ризикант зволить повідомити
про свій очайдушний намір — Юру Шкру-
меляка через Адм. „Нового Часу“.

Читайте й передплачуйте одиниий багато ілюстрований двотижневик, часо-
пис найбільше поширений між українською снитальщиною в Європі й Америці:

„УКРАЇНСЬКИЙ СКИТАЛЕЦЬ“

Орган Останнів Української Галицької Армії, що перебувають поза межами
Рідного Краю.

Виходить подрійними зшитками у Відні з кінцем кожного місяця.

Зі всім, що входить в обсяг АР-
ТИСТИЧНОЇ РІЗЬБИ звертатись
на адресу:

Скульптор 6—31

Андрій КОВЕРКО

ЛЬВІВ, ПОТОЦЬКОГО 71.

УПРАВИТЕЛЯ

Кооперативи на селі положені при роз-
гаженню залізничних доріг недалеко
Львова **потрібно від 15. марта ц. р.**

Рефлектується тільки на здібного ко-
оператора, не жонатого або вдівця не
вище 40 літ та з добрими порученнями.

Першенство мають бувші УСС, або
студенти українського університету.

В місцевості догідно заложити Союз
Кооператив (в повіті нема і не вигідно) та
поширити торгівлю і промисл на всі мо-
жливі галузи. Залежить це від здібности
д-ної одиниці, бо населення свідоме і ра-
до поможе.

Зголошення з поданням услівій і опи-
сом життя слати до Адміністрації „Нового
Часу“ під „Кооператор“ та долучити поч-
товий значок на відповідь.

Приймається надалі передплату
на сільсько-господарський місячник

„Сільський Світ“

Перший чвертьрік 2 мільони. ::

Америка річно 2 долари. Чехія 50 корон.

Число 1 і 2 вийде в лютім.

Адреса: **Перемишль, Зелена 5.**

Мотори від 6 до 60 HP. —
Млиніські каміння,
вальці, каспри, токарні, трансмісії,
паси, турбіни, праси до дахівок,
олійні, цемент, вапно, січкарні та
— всякі інші машини, знаряди, матеріали —
поруває 4—30

„ПІЛЬОТ“ Львів,

вул. Баторого ч. 4.

Двотижневик висилається лише тим, які з гори ввплатять найменше
чвертьрічну передплату.

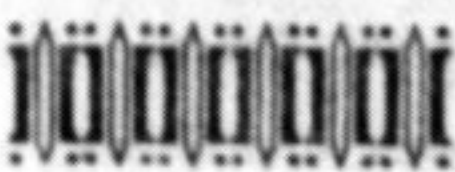
ПЕРЕДПЛАТА

річно 2— дол., піврічно 1—
дол., чвертьрічно 0.63 дол., або рівновартість у польських марках, румунських леях,
чеських коронах. Передплату у польських марках просить слати до „Земельного
Банку Гіпотечного“ у Львові, вул. Підвалля ч. 7, на конто „Українського Снитальця“
а в заграничній валюті в добр. опечатаних і пор-чених листах на адресу нашого За-
ступництва в Чехословаччині. З причин комунікаційних утруднень і валютарних ріж-
ниць просить Вп. Співробників і Передплатників у всіх редаційних й адміністра-
ційних справах нашого Видавництва „Український Сниталець“ звертатися на ад-есу
нашого З-ступництва в Чехословаччині:

ОРЕСТ ОНУЛЯК, Josef Onuljak, Met. C. S. R. Europe.

**Присилай
жертву
на „Рідну
Школу“!**

І. ЕРЛІХ і С. БІНІК

Торговельний дім господарськ. машин і знарядів
ЛЬВІВ, Городецька 42.

поруває центрифуги „АЛЬФА“, парники виробу
Венцького, як також праси і гнітарки до олію.

**До відома Всечесних Урядів громадських, парохіяльних,
церковних Комітетів і П. Т. Публики.**

Дійшло до нашого відома, що п. К. Фельчинський, котрий передше займався
відливанням дзвонів в Тернополі, а від недавна те саме робить в Калуші крикливою
рекламою (воження дзвонів по ярма кав, агітація через одну жінку) позбуває свої ви-
робки виконуючи з одного боку нед-сід П. Т. Покупців а з другого боку до-
віря, яке вони мають до нашої від давна широко відомої фірми. Бо п. К. Фельчин-
ський в розгарі нес-вісної конкуренції не вагається запевнювати кожного з ким має
до діла, **що він а наша фірма, то одно і те саме.**

Тому, щоби не ширилось баламуство, а лихі, як щ до матеріялу, так і вико-
нання виробу п. К. Фельчинського не йшли на наш рахунок і не підкопувала довіря,
яким ми цілком заслужено тішимося серед найширших кругів громадянства, подаємо
до загального відома, що з п. К. Фельчинським ми ніколи не мали і тепер не
маємо нічого спільного.

Тимсамим не іздимо ми ніколи зі своїми виробами по ярмарках ані візого не
посилено в тім переконанню, що ніяка шануюча себе фірма не погребує халатись
ярмарочною рекламою а пошукуючи за нашими дзвонами найдуть їх в наших складах
в Калуші і Перемишль, де хотяй би і тепер є на складі пов-рх 400 штук дзвонів
ріжної величини від найбільших до найменших.

Наш склад в Калуші міститься при вул. Цвинтарній, а в Перемишлі при
вул. Красінського ч. 63. за Сяном, а крім того в Товаристві „Церковна Штука“
в Станіславові.

При листовних замовленнях просимо звертатись до нас на адресу:

Ліярня дзвонів БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в Калуші вул. Цвинтарна, або в Перемишлі вул. Красінського ч. 63.